

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

30 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva sentinței Judecătoriei Dubăsari din 31 martie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, declarat de inculpatul

***Stratulat Ion Ion**, născut la 30 noiembrie 1990, originar și locuitor al s. Ustia, r-nul Dubăsari, cetățean al R. Moldova, anterior condamnat prin:*

1) sentința Judecătoriei Dubăsari din 19.06.2013, în baza art. 186 alin. (2) lit. d), 90 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani.

Prin încheierea Judecătoriei Dubăsari din 29.04.2015, a fost anulată condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 06.07.2015 – 31.03.2016,
instanța de apel: 19.05.2016 – 21.06.2016,
instanța de recurs: 08.09.2016 – 30.11.2016.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 31 martie 2016, procesul penal în privința inculpatului Stratulat Ion pe art. 190 alin. (1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu împăcarea părților.

Stratulat Ion a fost condamnat în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal la 3 ani închisoare.

Potrivit art. 85 Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei neexecutate, aplicate prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 19 iunie 2013, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 31 martie 2015.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Verlan Mariana prejudiciul material în mărime de 20.000 lei.

Demersul procurorului privind încasarea din contul inculpatului în beneficiul Spitalului Clinic de Psihiatrie a cheltuielilor de judecată în sumă de 1187 lei, pentru efectuarea expertizei, a fost respins ca neîntemeiat.

2. Instanța de fond a constatat că în perioada de 23-30 octombrie 2014, inculpatul Stratulat Ion, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, prezentând copiile buletinelor de identitate ale mai multor persoane, sub pretextul că acestea ar fi făcut comanda produselor cosmetice de la compania „AVON”, a primit de la șefa Oficiului Poștal Cocieri, Verlan Mariana, produse cosmetice în sumă totală de 20.000 lei, însușind produsele cosmetice fără a achita pentru acestea nici până în prezent, cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă.

Tot el, în una din zilele lunii octombrie 2014, aflându-se în s. Coșnița, r-nul Dubăsari, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că va procura două telefoane mobile de model „Nokia Lumia 625”, a primit de la Spinovschi Ion 200 dolari SUA, iar sub pretextul de a face publicitate la telefoane mobile, a primit de la acesta și telefonul mobil de model „Huawei Y-511”, evaluat la prețul de 100 dolari SUA, după care i-a însușit, fără a-și onora promisiunile făcute, cauzându-i părții vătămate o daună considerabilă, în sumă totală de 300 dolari SUA, echivalentul a 4371 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut integral vinovăția, aceasta fiind și dovedită prin probele administrate.

Astfel, partea vătămată M. Verlan a declarat că activează în calitate de șefă a Oficiului Poștal din s. Cocieri, r-nul Dubăsari. La 13.10.2014 la OP Cocieri s-a adresat inculpatul pentru a-i fi eliberat un colet de la „AVON”, care era pe numele lui, iar aproximativ peste vre-o două săptămâni, iarăși inculpatul s-a adresat către OP Cocieri pentru ai fi eliberat 10 colete de la „AVON”, însă acestea nu erau pe numele său, ci ultimul a prezentat fotocopiile de la buletinele de identitate a persoanelor cărora erau destinate aceste colete. A avut încredere în inculpat și din această cauză nu a cerut de la ultimul vre-o procură, care ar confirma că este împuternicit să ridice coletul. Acesta a semnat pe avizul de recepție. Astfel, după ce a trecut termenul de două săptămâni de achitare a coletelor „AVON”, care au fost ridicate de către Oprea Ana și Oprea Vitalie, compania „AVON” a contactat Poșta Moldovei, iar ultimii au contactat-o pe ea și au constatat încălcarea de către ea a procedurii de eliberare a coletelor, fiind pusă în situație să achite pentru coletele date, inițial suma de 4600 lei, iar ulterior suma de 11.000 lei sau 12.000 lei, iar pentru alte trei colete suma de 4600 lei nu a avut posibilitate să le mai achite. A solicitat să fie încasată suma de 20.000 lei, din care 16.500 a fost deja achitată de ea, iar restul sumei urmează să mai achite.

Cercetând cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, instanța a conchis că vina inculpatului pe episodul din 23-30 octombrie 2014, pe faptul dobândirii ilicite a bunurilor de la Verlan M., este dovedită pe deplin și i-a încadrat acțiunile lui în baza art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal, ca escrocherie,

adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.

Instanța a exclus din învinuire circumstanța agravantă - provocarea prin infracțiune a unor urmări grave.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a recunoscut vina, că infracțiunea prevăzută de art. 190 alin. (2) lit. c) Cod penal este una gravă, că el anterior a fost condamnat pentru o infracțiune similară, în prezent execută pedeapsă penală, este caracterizat satisfăcător, concluzionând că urmează a-i fi stabilită o pedeapsă cu închisoare și aplicarea prevederilor art. 85 alin. (1) Cod penal.

Totodată, instanța a reținut că, conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

În cauza dată a fost dispusă și efectuată expertiza psihiatrico-legală ambulatorie nr. 345a-2015 din 05.05.2015 în privința inculpatului. Acuzarea, în demersul privind încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei menționate, nu a indicat norma procesuală în baza căreia urmează a fi dispusă încasarea. Dimpotrivă, din norma enunțată rezultă că plata expertizelor judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Astfel, demersul privind încasarea sumei de 1187 lei din contul inculpatului în beneficiul Spitalului Clinic de Psihiatrie, urmează a fi respins.

3. Procurorul raionului Dubăsari, Sergiu Russu, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care de la inculpat să fie încasate cheltuielile de judecată în sumă de 1187 lei, pentru efectuarea expertizei psihiatrico-legală de către IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie.

Apelantul a indicat că legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală, obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat, or:

„(1) Cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

(2) Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare. Achitarea cheltuielilor judiciare poate fi suportată și de condamnatul care a fost eliberat de pedeapsă sau căruia i-a fost aplicată pedeapsă, precum și de persoana în privința căreia urmărirea penală a fost încetată pe temeiuri de nereabilitare.

(3) Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor”.

Deci, este evident că solicitarea acuzării era motivată, iar instanța urma să încaseze cheltuielile judiciare din contul inculpatului.

3.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă și non-privativă de libertate.

Apelantul a indicat că instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și a comis încălcări procesuale prin nerespectarea prevederilor art. 100, 101, 389 Cod de procedură penală. La stabilirea pedepsei, nu a luat în considerație că el a recunoscut integral vina și a dat acordul de a restitui prejudiciul cauzat.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, apelul inculpatului a fost respins ca nefondat.

Apelul procurorului a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul IMSP Spitalul Clinic de Psihiatrie, cheltuielile de judecată, pentru efectuarea expertizei, în sumă de 1187 lei.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

Instanța de apel a reținut că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt ale infracțiunilor comise, a apreciat just probele administrate și corect a încadrat juridic acțiunile inculpatului.

Vina inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate este demonstrată pe deplin prin probele administrate, cercetate în cadrul instanței de fond și verificate în cadrul instanței de apel.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 85 Cod penal, că inculpatul a recunoscut vina, este caracterizat satisfăcător, anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 19.06.2013, în baza art. 186 alin. (2) lit. d), 90 Cod penal, la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de 2 ani, iar prin încheierea Judecătoriei Dubăsari din 29.04.2015 a fost anulată suspendarea condiționată a executării pedepsei, inculpatul fiind trimis pentru executarea pedepsei cu închisoare în penitenciar de tip semiînchis.

Prin urmare, pedeapsa aplicată inculpatului este echitabilă și în limitele prevăzute de lege, în așa fel inculpatul urmează să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare, or, o pedeapsă mai blândă poate încuraja pe viitor săvârșirea altor infracțiuni, deși anterior a mai fost condamnat nu și-a făcut concluziile corespunzătoare, comițând din nou o infracțiune cu intenție.

Totodată, potrivit art. 229 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Astfel, statul, în persoana IGP a MAI a suportat cheltuieli pentru efectuarea expertizei psihiatrico-legală de către Spitalul Clinic de Psihiatrie, urmând a fi încasată de la inculpat suma de 1187 lei, conform bonurilor anexate cu calculele respective.

5. Inculpatul a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă.

Recurentul a indicat că instanțele de judecată nu s-au expus asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei. S-au comis încălcări de drept material și procesual, dar și i-au aplicat o pedeapsă prea aspră. Instanța de apel neîntemeiat a încasat cheltuielile judiciare pentru efectuarea expertizei.

Dat fiind că a recunoscut vina, solicită aplicarea față de el a amnistiei.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 420, 436 Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Sub acest aspect se reține că în recursul ordinar declarat, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat nici un temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că recursul ordinar nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica.

Or, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea comisă de inculpat și

pedeapsa aplicată lui, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, just și argumentat a ținut cont inclusiv de prevederile art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, art. 61, 75, 85 alin. (1), 90 alin. (10) Cod penal, conform cărora instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă, după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară. În cazul în care cel condamnat cu suspendarea condiționată a executării pedepsei săvârșește în perioada de probațiune o nouă infracțiune intenționată, instanța de judecată îi stabilește o pedeapsă în condițiile art. 85 Cod penal, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inculpatului.

Deci, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale (*pct. 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în special, în sarcina „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora. Deși este adevărat că obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în *pct. 5. din prezenta decizie*, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în

baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei, inclusiv în latura pedepsei, în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar la fel este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul de pe rol au constituit obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Pe lângă acesta, instanța de recurs este în imposibilitate de a se pronunța asupra cererii privind aplicarea actului de amnistie față de inculpat, deoarece procedura de examinare a admisibilității în principiu a recursului ordinar, în camera de consiliu, fără citarea părților, cât și materialele cauzei, nu permit verificarea întrunirii condițiilor de aplicare în speță a legii menționate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Stratulat Ion Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 iunie 2016, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 21 decembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco